

Müzayede mahallinde yapılan ikinci el araç ticareti hakkında.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	97726449-130[1800428717]-77380
Tarih	10.06.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 97726449-130[1800428717]-77380

10.06.2022

Konu : Müzayede mahallinde yapılan ikinci el araç ticareti hakkında.

- İlgi : a) ... tarihli ve ... gelen evrak sayılı özelge talep formunuz.
- b) ... tarihli ve ... gelen evrak sayılı dilekçeniz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Şirketinizin müzayede mahallinde ikinci el motorlu kara taşıtlarının doğrudan satıcıdan alıcıya satışında komisyon karşılığı hizmet verdiği, bunun yanı sıra kendi mülkiyetinizde bulunan araçların da bu şekilde satılabildiği, bu satışların fiziki açık arttırma, on-line açık arttırma ve iki sistemi birlikte içeren hibrit açık arttırma ortamlarında olabildiği belirtilmekte olup, bu satış işlemlerinde 3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununa istinaden verginin mükellefinin kim olacağı, özel matrah şekline yararlanılıp yararlanılamayacağı ve kendi mülkiyetinizde bulunan araçlara ilişkin yapılan teslimler dolayısıyla hesaplanan KDV'nin indirim konusu yapıp yapılamayacağına ilişkin olarak Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

I- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

-227 nci maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu,

-229 uncu maddesinde, faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,

-230 uncu maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve taşıtta bulundurulmasının şart olduğu,

-231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,

-232 nci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları,

-234 üncü maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçilerin, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider pusulasını düzenleyecekleri, vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulasının, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu

hükme bağlanmıştır.

Buna göre, müzayede yoluyla satılacak malların Şirketiniz tarafından satın alınmaksızın müzayedeye konu edilerek satılması (sadece satışa aracılık edilmesi) durumunda;

-Malı müzayede yoluyla satılan satıcının vergi mükellefi olması halinde, satıcı tarafından, genel hükümler çerçevesinde alıcı adına fatura düzenlenmesi,

-Malı müzayede yoluyla satılan satıcının vergi mükellefi olmaması ve alıcının vergi mükellefi olması halinde, alıcı tarafından satıcı adına gider pusulası düzenlenmesi,

-Aracılık faaliyetinden ötürü elde edilen komisyon gelirleri için Şirketiniz tarafından, genel hükümler çerçevesinde, hizmet verdiğiniz müşteri adına fatura düzenlenmesi

gerekmektedir.

Öte yandan, vergi mükellefi olmayan kişiler arasında yapılan araç alım satımlarında herhangi bir belge düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, 1/3-d maddesinde, müzayede mahallerinde yapılan satışların KDV'ye tabi olduğu,

-8/1-a maddesinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların; 8/1-ç maddesinde, müzayede mahallerinde yapılan satışlarda bu satışları yapanların KDV'nin mükellefi olduğu,

-10/a maddesinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması anında vergiyi doğuran olayın gerçekleşeceği,

-23/d maddesinde; müzayede mahallerinde yapılan satışlarda kesin satış bedelinin matrah olduğu,

-23/f maddesinde, ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce, KDV mükellefi olmayanlardan (mükellef olanlardan istisna kapsamında yapılan alımlar dahil) alınarak vafında esaslı değişiklik yapılmaksızın satılan ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmazların tesliminde matrahın, alış bedeli düşüldükten sonra kalan tutar olduğu,

-29 uncu maddesinde, mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi indirebilecekleri

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin;

-"Diğer Faaliyetlerden Doğan Teslim ve Hizmetler" başlıklı (I/A-1.3.) bölümünde;

" ...

d) 3065 sayılı Kanunun (1/3-d) maddesine göre, müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar vergiye tabidir. Müzayede yapılan yerin, münhasıran müzayede yapımına tahsis edilmiş olup olmaması durumu değiştirmez. Bu tür satışlarda vergi kesin satış bedeli üzerinden hesaplanır. "

-"Müzayede Mahallinde Yapılan Satışlar" başlıklı (I/B-6.) bölümünde;

"6.1. Genel Olarak

3065 sayılı Kanunun (1/3-d) maddesine göre, cebri icra, izale-i şüyu, ipoteğin paraya çevrilmesi, tasfiye gibi nedenlerle yapılan açık artırma, pazarlık ve diğer şekillerdeki satışlar da dahil olmak üzere, müzayede mahallerinde yapılan her türlü satışlar KDV'ye tabidir. Kanunun istisna ve vergi oranlarına ilişkin hükümleri bu satışlar için de geçerlidir.

Bu satışlarda vergiyi doğuran olay, satışın yapıldığı tarihte vuku bulmaktadır. Verginin mükellefi 3065 sayılı Kanunun (8/ç) maddesine göre, satışları düzenleyen özel veya resmi kişi ve/veya kuruluşlar olup, 3065 sayılı Kanunun (23/d) maddesi hükmüne göre, satılan malın kesin satış bedeli KDV'nin matrahıdır. Ancak izale-i şüyu çerçevesinde yapılan satışlarda alıcının hissedarlardan biri olması halinde hissesi, bu hisse için mülkiyet devri söz konusu olmadığından matrahtan indirilir.

Bu satışlarda giderler dolayısıyla ödenen vergiler, malların kesin satış bedeli üzerinden hesaplanan vergiden indirilemez, ancak müzayedeyi düzenleyen komisyonu üzerinden hesaplanan KDV'den indirilebilir. Bir komisyon söz konusu değilse, yüklenilen vergiler gider veya maliyet olarak dikkate alınır.

Bu satışlarla ilgili beyan ve ödeme mükellefiyeti genel esaslara göre yerine getirilir. Başka faaliyetleri dolayısıyla sürekli beyanname vermek zorunda olmayan resmi kuruluşlar (icra daireleri hariç) tarafından bu şekilde tahsil edilen KDV, yetki alanı içerisinde bulunan vergi dairelerine en geç 7 (yedi) gün içinde ödenir. Ancak tahsilât tutarının 50.000 TL'yi aşması halinde, bu süre beklenilmeksizin ertesi gün mesai bitimine kadar ödenmesi zorunludur.

Müzayede suretiyle yapılan satışlarda esas olan organizasyonun düzenlenmesi olup, müzayedeye katılan sayısının birden fazla kişi olmaması, işlemin mahiyetini değiştirmez."

-"İkinci El Araç ve Taşınmaz Ticareti" başlıklı (III/A-4.9.) bölümünde;

"3065 sayılı Kanunun 7104 sayılı Kanunla değişik (23/f) maddesine göre, ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce, KDV mükellefi olmayanlardan (mükellef olanlardan istisna kapsamında yapılan alımlar dâhil) alınarak vafında esaslı değişiklik yapılmaksızın satılan ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmazların tesliminde matrah, alış bedeli düşüldükten sonra kalan tutardır.

KDV mükellefi olmayanlardan veya istisna kapsamında KDV ödenmeksizin alınan ikinci el motorlu kara taşıtları ile taşınmazların satışında düzenlenecek faturalarda alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark üzerinden KDV hesaplanır. KDV hesaplanarak alınan ikinci el motorlu kara taşıtları ile taşınmazların teslimlerinde ise özel matrah uygulanmayacağı tabiidir.

Buna göre, ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz teslimlerinde özel matrah uygulaması yalnızca ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ticaretiyle iştirak eden mükellefler tarafından uygulanacaktır.

İkinci el motorlu kara taşıtı ticareti ile iştirak edenler, 13/2/2018 tarihli ve 30331 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında işletmesi adına yetki belgesi alan tacirler ile esnaf ve sanatkârlardır. İkinci el motorlu kara taşıtı ticareti ile iştirak etmekle birlikte henüz yetki belgesi almamış olanlar, İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmeliğe göre yetki belgesi alınması için verilen süre ile sınırlı olmak üzere yetki belgesi olmaksızın, özel matrah uygulayabilirler.

...

Verilen süre içinde yetki belgesini almamış olanlar ile yetki belgesi olmaksızın ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ticareti ile iştirak edenlerin ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz teslimlerinde özel matrah uygulanmaz.

İkinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz teslimlerinde özel matrah uygulanabilmesi için, araç veya taşınmazın basit tadil, bakım ve onarım işlemleri dışında vafında esaslı değişiklik yapılmaması gerekmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu çerçevede, müzayede yoluyla satılacak malların gerek Şirketiniz tarafından satın alınmaksızın (sadece satışa aracılık edilmesi) gerekse satın alınarak müzayede mahallinde satışı, 3065 sayılı Kanunun 1/3-d maddesine göre KDV'ye tabi olup, söz konusu KDV'nin mükellefi 3065 sayılı Kanunun 8/1-ç maddesine göre bu satışı düzenleyen Şirketinizdir.

Buna göre, Şirketiniz tarafından ikinci el motorlu kara taşıtlarının satın alınmaksızın komisyon karşılığı gerçek veya tüzel kişiler adına müzayede mahallinde satışında;

-Kesin satış bedeli üzerinden taşıtın tabi olduğu oranda KDV hesaplanması ve hesaplanan KDV'nin Şirketiniz tarafından 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilerek ödenmesi,

-Taşıtı müzayede yoluyla satılan ve mükellefiyeti bulunan satıcı tarafından alıcı adına düzenlenecek fatura ile satıcının mükellefiyetinin bulunmaması durumunda alıcı tarafından düzenlenecek olan gider pusulasında, kesin satış bedeli üzerinden hesaplanan KDV bilgisi gösterilerek söz konusu satışın müzayede mahallinde yapılan satış olduğu ve satışa ilişkin KDV'nin müzayedeyi düzenleyen tarafından beyan edilip ödeneceğine ilişkin açıklamaya yer verilmesi

gerekmekte olup, söz konusu fatura veya gider pusulasında yer alan ve Şirketiniz tarafından beyan edilecek KDV'nin alıcı tarafından indirim konusu yapılabilmesi mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Şirketinizin ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti ile iştigal etmesi ve İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yetki belgesinin bulunması halinde, Şirketiniz tarafından ikinci el motorlu kara taşıtlarının KDV mükellefi olmayanlardan alınarak (mükellef olanlardan istisna kapsamında yapılan alımlar dahil) vasfında esaslı değişiklik yapılmaksızın müzayede mahallinde satışında, 3065 sayılı Kanunun 23/f maddesi çerçevesinde özel matrah uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, Şirketiniz tarafından ikinci el motorlu kara taşıtlarının KDV mükellefi olanlardan alınarak müzayede mahallinde satışında, kesin satış bedeli üzerinden taşıtın tabi olduğu oranda KDV hesaplanması ve hesaplanan KDV'nin Şirketiniz tarafından 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir. Söz konusu taşıtların alımında ödenen KDV'nin Şirketiniz tarafından indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 11.09.2026